

מערכת המשפט לנוער - בניו-זילנד

מתורגם מתוך מאמרו של מייק דולן:

YOUTH JUSTICE- LEGISLATION & PRACTICE

מתוך הספר בעריכת:

BROWN B. J. & MCELREA F. W. M, (1993), *THE YOUTH COURT IN NEW ZEALAND: A NEW MODEL OF JUSTICE*

התהליך של הרפורמה (בניו זילנד)

ממשלת הליבור החדשה שנבחרה ב- 1984 החליטה כי הבעיות בתחום הטיפול וההגנה בחוק ה- CHILDREN AND YOUNG PERSONS ACT מ- 1974 לא יכול להשאר בחקיקה כפי שהיא. הממשלה הורתה על בדיקה מלאה של חקיקה זו. באותו זמן לא ניתן היה לשער כמה זמן תארך הבדיקה ועד כמה רדיקליות תהינה תוצאותיה. הויכוח המקיף סביב החקיקה נמשך יותר מארבע שנים. רוב תשומת הלב התמקדה בנושאי טיפול והגנה: ויכוחים בעד ונגד חובת דיווח על התעללות בילדים; נימוקים בעד ונגד הכוח שבידי מומחים מקצועיים; וויכוח האם ניתן לרתום את האנרגיה ואת המחוייבות של מערכות המשפחה המורחבת בתרבויות המאוריות והאיים הפסיפיים על מנת למנוע את המיקרים ואת ההשפעה של התעללות גופנית ומינית.

הויכוח שהתעורר בעקבות הרפורמה שהוצעה בתחום (YOUTH JUSTICE) עבריינות הנוער

היה מצומצם, יתכן שבשל עוצמתו של הויכוח בתחום הגנת הילד ויתכן שבזכות הסכמה רחבה. תהליך הרפורמה היה כדלהלן:

1. ב- 1984 הממשלה מינתה קבוצת עבודה (ללא יצוג של המאורים)
2. מסמך לדיון ציבורי הופץ ע"י קבוצת העבודה בדצמבר 1984 עם קריאה לקבלתו.
3. בדצמבר 1986 הוגשה הצעת חוק שתאמה את הקו שהוצע ע"י קבוצת העבודה ברוב התחומים.
4. אי שביעות רצון ציבורית שהתעוררה לגבי הצעת החוק הועלתה בפני וועדה קרואה של חברי בית הנבחרים. שר הרווחה החדש הקים צוות עבודה חדש במשרד הרווחה לבדיקת החוק, שיציע לוועדה הקרואה איך לשנות את החוק ע"מ לעשותו פשוט יותר, גמיש יותר, רלוונטי יותר מבחינה תרבותית ומכון יותר לסיפוק משאבים לשרותים מאשר לתשתיות.

צוות העבודה הגיש את הדו"ח בדצמבר 1987; מפברואר עד אפריל 1988 וועדת בית הנבחרים הקרואה נסעה למרכזי מגורי המאורים ומגורי ילידים מהאיים הפסיפיים ברחבי המדינה לשמיעת הצעותיהם לגבי ניסוח מחודש של החוק.

מאפריל 1988 ועד שהחוק הוגש לבית הנבחרים לקריאה שניה ב- 1989 (כ-שנתיים וחצי לאחר הגשתו) הוועדה הקרואה יחד עם בעלי תפקידים שיתפו פעולה לניסוח החקיקה החדשה - לפי התגובות המיידיות החיוביות שהתקבלו מהמאורים ומאנשי האיים הפסיפיים. החלקים שמתייחסים לנער עובר החוק עברו בהסכמה פוליטית גורפת.

התהליך החלופי:

1. כאשר נער מואשם בעבירה, שום אינפורמציה לא תועבר עד שיערך מפגש ק.ד.ם. התביעה (THE PROSECUTING AUTHORITY) חייבת להפנות את העניין למתאם ק.ד.ם.

2. כאשר הפוגע נעצר, ביהמ"ש לא צריך לקבל את הודאתו אלא חייב להפנות את העניין למתאם שיכנס ק.ד.ם. יוצא מהכלל הוא מקרה בו האישום הוא על עבירה חמורה (INDIETABLE OFFENCE) או כאשר, לפי עצת עורך דינו, הנער אינו מודה באשמה. בסביבות 95% מהמקרים לפי ההערכה מתאימים לתהליך החלופי.

3. קבוצת הדין המשפחתי מוסמכת למצוא אלטרנטיבות להעמדה לדין, בהתייחסם לפוגע שהודה באשמה.
4. למשפחות יש זכות לקחת זמן פרטי לחשוב ולהגיע להחלטות ולתכניות שאח"כ יש לשאת ולתת לגביהן עם אנשי המקצוע במקום.
5. כאשר ק.ד.ם החליט על אמצעים אלטרנטיביים, המתאם צריך לנסות לשכנע את הרשות התובעת לקבל את ההחלטה.
6. כאשר משתתפי ק.ד.ם אינם מסכימים על אלטרנטיבה העניין מוחזר לביהמ"ש להעמדה לדין. החוק קובע שיש לידע את ביהמ"ש לגבי רצונות המשפחה כך שיהיה בידו לבחון אם רשויות התביעה לא דחו תכניות, החלטות או המלצות של המשפחה ללא סיבה סבירה.

סיכום

אפשר לטעון כי שרותי המשפט לנוער (YOUTH JUSTICE SERVICES) אינם עוסקים בעבירות אלא בכוח. ההענשה אפיינה את גישתנו במשך דורות והיא מסמנת את הכשלון להשפיע על התנהגות עבריינית או למונעה, חוץ מאשר אולי לעשותה יותר גרועה. התגובה הרגילה לכשלון זה היא קריאה להקשחת הקו; לעשות יותר ממה שכבר נכשל ולעשות זאת יותר חזק ויותר ארוך. החוק CHILDREN AND YOUNG PERSONS ACT מ-1989 מניח את המצע לתגובה שונה. תגובה שמכירה בכך שהתנהגות פוגעת מפריעה לקשרים החברתיים - שהתנהגות עבריינית משפיעה על אנשים אחרים והורסת את ההרמוניה שצריכה להתקיים בין אדם לבין חבריו, משפחתו והקהילה הרחבה. אנשים צעירים העושים עבירה זכאים לכבוד, כאזרחים וכאנשים בעלי זכויות וחובות. אנשי מקצוע יכולים לעשות יותר למען עוברי חוק צעירים כאשר הם מכוונים לקראת הדרכתם בתהליך של גישור בינם לבין אלה שהושפעו מהתנהגותם הפוגענית ופיצויים. לקרבנות יש זכות לצדק.